

de VALERIU MOISESCU

În Japonia, la Sapporo, ca și în China, în provincia Hei Long Jiang, în lunile ianuarie și februarie, „Serbările gheții” încălzesc la -30°C fantezia unor artiști unici, creatori ai unei lumi iluzorii.

Păunii, Dragonii, Tigrii, Pagodele și Podurile de gheață, sculpturi transparente și monumentale alcătuiesc o lume magică, asemănătoare, prin caracterul său efemer, cu lumca spectacolului teatral. Există însă o mare deosebire.

Sculpturile de gheață se mențin și trăiesc un timp scurt, limitat, numai la temperaturi scăzute, teatrul se menține și trăiește numai prin constanța căldurii cu care este înconjurat.

15 februarie 1985

O trăsătură aparte, specifică popoului român, care nu marchează neapărat inaderența sa la tragedie și nici împăcarea cu soarta, ci forța de a o înfrunta rizând, se materializează într-un incredibil și cutremurător unicit: cimitirul vesel din Săpînța.

3 iulie 1978

Văzînd că ridic din umeri, neștiutor, la întrebarea „de ce cad stelele?”, Alexandru, după o clipă de ezitare, a încercat să-și dea singur răspunsul:

...„poate că, acolo sus, li se face și lor frig de înălțime sau de depărtare, de frig îngheață, și cînd le vine vremea se dezlipesc și cad... Ori, cine știe, poate că unele nu mai au loc pe cer, de prea multă îngheșuală, și atunci cad pe rînd, una câte una... Cad ele, dar unde cad, de fapt?”

14 martie 1979

Didascaliiile (sfaturi către actori, folosite de dramaturgii latini și preluate ulterior de către unii dramaturgi, pînă în zilele noastre) nu sînt de natură să

clarifice, după cum intenționează, sensul interpretării unor pasaje mai dificile ale unei piese de teatru, ci reprezintă, pentru cei ce se subordonează lor, un mijloc de îngădire a interpretării, anihilînd fără voie libertatea creatoare a lecturii și subtextualitatea, clemente vitale ale artei spectacolului teatral.

3 februarie 1985

La două săptămîni după ce s-a apucat să învețe spaniola, M. descoperea, cu o copilărească satisfacție, cît de ușor poate și însușită această limbă, datorită nenumăratelor corespondențe și uneori chiar similitudini cu limba română.

Astăzi, după alte două săptămîni, mi-a mărturisit, cu mai puțin entuziasm decît la început, că pe măsură ce învață, i se pare din ce în ce mai grea!

Așa se întîmplă în genere și (cu atît mai mult) în teatru, unde orice fenomen se amplifică.

În teatru, ca și în viață, cînd nu prea știi mare lucru, ai impresia că știi totul; iar pe măsură ce aflîi mai multe, realizezi că, de fapt, știi extrem de puțin. Dacă totuși nu vrei să te limitezi la ceea ce crezi că ți-ai însușit, cînd începi lucrul la o nouă piesă, e întotdeauna recomandabil să te străduiești să ugi chiar și puținul pe care îl știi!

Rezultă de aici că teatrul, nesupunîndu-se nici unei reguli sau legi, nu se poate învăța? Dimpotrivă; dar nu studiîndu-i izbinzile, ci mai de grabă erorile. Erori sînt multe... Una dintre cele capitale este plictiseala: „Nu există reguli în materie de creație cinematografică, ci doar păcate, și păcatul capital este plictiseala.”

Frank Capra (Hollywood Story, Ed. Stock — Paris).

Aserțiune valabilă pentru toate artele spectacolului.

5 martie 1970